

[Camre.]

øjeblikket, som om der næsten hver dag dukker nye forskningsresultater op om forureningsfarene, og denne strøm af ny viden vil utvivlsomt vokse. Det kan ikke være rigtigt, at folketinget detalje for detalje skal lovgive herom. Det vil være uforsvarligt med en så tung procedure, og der er på hele feltet forurening nok så meget behov for et helhedssyn.

Jeg kan derfor på min gruppes vegne tilslutte mig, at lovforslaget på en række områder giver bemyndigelse til ministeren. Det er fuldt tilfredsstillende med ministerens løfte i fremsættelsestalen om, at indgribende foranstaltninger vil komme til at hvile på selvstændige lovforslag, og at folketingets udvalg vedrørende forureningsbekæmpelse løbende holdes orienteret om mere betydningsfulde initiativer.

Det bør vel her tilføjes, at en bemyndigelse til en minister ikke forhindrer folketinget i at tage initiativer, hvis tinget skulle finde, at ministeren ikke udnytter sin bemyndigelse tilstrækkeligt.

Om de enkelte hovedprincipper i lovforslaget vil jeg gerne sige følgende: Det er et bærende princip, at den, der forurener, selv skal betale for forureningsbekæmpelsen. Dette har allerede medført en række skarpe kommentarer fra bl. a. industrien, og det får mig til at spørge, om det ikke er en ganske uholdbar forenkling at stille sagen op, som om erhvervslivet kommer til at betale. For hvem er det, der reelt betaler industriens omkostninger? Det er de forbrugere, der aftager industriens varer. Der vil uundgåeligt forekomme en lang række tilfælde, hvor en forureningsfri produktion på kort sigt — jeg understreger på kort sigt — bliver dyrere at gennemføre end en forurenende. Men alle driftsomkostninger overvælttes naturligvis på varens udsalgspris, således at det reelt er forbrugeren, der betaler. Det er uforståeligt, at nogen i den forbindelse vil kunne tale om, at princippet: den, der forurener, skal betale, kan virke konkurrenceforvridende. Man kan sige, at den, der forurener, reelt er den, der forbruger en vare, hvis produktion har medført forurening, og det ville dog være et ganske urimeligt princip, hvis alle skatteydere skulle bidrage til tilskud til bekæmpelse af forurening i forbindelse med en produktion af varer, som kun et mindre

antal af disse skatteydere havde brug for og nytte af at købe. Kun ved at belaste produktionen med dens fulde og faktiske omkostninger kan vi forhindre en produktionsforvridning over på forurenende varer fremstillet med et skjult statstilskud.

Jeg vil gerne med et eksempel illustrere denne sammenhæng. Hvis man tænker sig, at en fabrik kan fremstille en stol af træ og sælge den for 120 kr. på markedet, samtidig med at en anden fabrik kan fremstille en helt tilsvarende stol i plasticmaterialer og sælge den på markedet for 100 kr., så vil forbrugerne, hvis vi forudsætter at de vurderer de to varer ens, naturligvis foretrække plasticstolen, fordi det er den billigste. Hvis det imidlertid viser sig, at fremstillingen af plasticstolen har medført en forurening, som ikke har fundet sted ved fremstilling af træstolen, og denne forurening bortskaffes af det offentlige, betalt af alle skatteyderne, med en omkostning, der reelt løber op i 50 kr. pr. stol, ja så vil de samfundsmæssige omkostninger ved fremstilling af plasticstole være højere end ved fremstilling af træstole, i dette eksempel 30 kr. dyrere. På trods af den omkostningssammenhæng, der er her ved at anvende et forkert finansieringsprincip for forureningsbekæmpelsen, altså en offentligt betalt indsats, får man forvredet produktionen væk fra de ikke-forurenende varer over på de forurenende.

Det er den udvikling, vi skal forhindre, og det sker kun ved at pålægge alle varer deres fulde produktionsomkostninger. Jeg vil imidlertid gerne i den sammenhæng nævne et problem, som kan opstå, fordi det i forslaget til lov om miljøbeskyttelse er forudsat, at nyoprettede virksomheder — i hvert fald i den første tid efter lovens ikrafttræden — pålægges strengere bestemmelser end allerede igangværende virksomheder. Dette vil formentlig kunne komme til at betyde en bremse på nye virksomheder, samtidig med at det indebærer en beskyttelse af lige så forurenende eksisterende virksomheder. Jeg tror, det vil være nødvendigt, at vi under udvalgsarbejdet nærmere drøfter, i hvilket omfang man kan give samme normer for nye og gamle virksomheder så vidt muligt allerede fra lovens ikrafttræden.

Der har så i debatten om dette forslag allerede været nævnt en frygt for arbejdsløshed. Jeg tror, der er grund til at understre-